

PROTOCOL DYSLEXIE KENNEMERCOLLEGE BÜLLERLAAN HAVO-ATHENEUM-GYMNASIUM

FACILITEITEN:

Leerlingen die met een dyslexieverklaring de school binnenkomen en leerlingen die gedurende hun schoolloopbaan een dyslexieverklaring ontvangen, hebben de volgende faciliteiten:

- extra tijd bij proefwerken, SO's, PTA's en examens volgens de wettelijke normen: een half uur bij het CE en maximaal 20% tijdverlenging bij schoolexamens en toetsen;
- aangepaste normering bij Nederlands en de Moderne Vreemde Talen (zie hiervoor de regelingen in de bijlage);
- Leerlingen die thuis dyslexiehulpmiddelen zoals de Daisyspeler, gebruiken, kunnen, na overleg met de zorgcoördinator, daarvoor bestemde software (mits behorend bij de methodes) aanschaffen en een declaratie indienen bij de schooladministratie.
- Leerlingen met ernstige dyslexie kunnen in aanmerking komen voor de Kurzweilregeling; dat wil zeggen dat zij hun toetsen, PTA's en examens met de schoollicenties van Kurzweil kunnen maken.
- Leerlingen die thuis al met Kurzweil werken kunnen in overleg met hun mentor hun laptop met de eigen versie van Kurzweil mee naar de lessen nemen maar maken niet automatisch gebruik van de Kurzweilregeling bij toetsen.

SIGNALERING/ SCREENING:

- Alle brugklasleerlingen worden aan het begin van het schooljaar gescreend op dyslexie en/of taalachterstand met het testprogramma van Muiswerk.
- Op basis van opvallende resultaten naar aanleiding van de screening in de brugklas kunnen leerlingen worden aangemeld voor een onderzoek of extra hulp.
- Gedurende het schooljaar kunnen naar aanleiding van opmerkingen op de rapportvergaderingen of sterke dyslexievermoedens van docenten, leerlingen worden voor voorgedragen voor een onderzoek.

BEGELEIDING:

Iedere dyslectische leerling wordt toegewezen aan een dyslexiecoach. Dit gaat op leerjaar:

- **Leerjaar 1 en 2 : Elly Twaalfhoven; screening Muiswerk en begeleidingslessen Nederlands**
- **Leerjaar 3 en 4: Gerard Smits: contactpersoon Kurzweil en begeleidingslessen Duits**
- **Leerjaar 5 en 6: Pien Olthoff; examens en dyslexie en begeleidingslessen Frans**

De dyslexiecoach Moderne Vreemde Talen begeleidt een eigen groep dyslectische leerlingen en verzorgt begeleidingslessen in de brugklas (Engels en Frans) of in de tweede klas (Duits) Dit zijn twee of drie lessen die gericht zijn op het werken met de klankspellingskaarten.

De dyslexiecoach Nederlands (mevrouw Twaalfhoven) verzorgt het hele schooljaar begeleidingslessen Nederlands in het computerlokaal voor de brugklasleerlingen met behulp van het oefenprogramma Muiswerk.

De dyslexiecoach is het aanspreekpunt voor de dyslectische leerling, de docenten en de ouders. De dyslexiecoach monitort de resultaten van de toegewezen leerlingen.

Regelingen voor de dyslectische leerlingen van het Kennemer College locatie Büllerlaan voor Nederlands en de Moderne Vreemde Talen betreffende de aangepaste normering van spelling:

Algemeen

De definitie van dyslexie: "Een leerstoornis die vooral te maken heeft met lezen en spellen, waarbij iemands prestatie onder de verwachting blijft. Ook is bij dyslexie de begaafdheid onevenwichtig verdeeld over de verschillende intelligentiegebieden. De taalontwikkeling is verstoord."

Wat zijn nu typische fouten die dyslectische leerlingen maken?

Dat is een vraag die niet in het algemeen te beantwoorden is; iedere dyslectische leerling is in meer of mindere mate dyslectisch en ook op verschillende gebieden. Wat zijn dan veelvoorkomende fouten? Het gaat eigenlijk om de 4 V's: letters worden Vervangen (ruut ipv ruit), letters Vergeten (officeel), letters toegeVoegd (publiek) of letters worden in de verkeerde Volgorde gezet (herfst).

Faciliteiten:

1. extra tijd bij proefwerken, S.O.'s, P.T.A.'s en examens
2. voor de vakken Nederlands, Engels, Frans en Duits is er een aangepaste beoordeling van de spelling

De aangepaste beoordeling bij het vak Nederlands:

1. Bij toetsen, S.O.'s of opdrachten wordt bij alle leerlingen (dyslect of niet) dezelfde taalfoutenaftrek gehanteerd, met uitzondering van de fouten genoemd bij punt 3 en 4 hieronder. Binnen het jaarprogramma is spelling slechts een klein onderdeel van het vak Nederlands, dus een dyslectische leerling kan dit onderdeel compenseren met andere onderdelen.
2. We maken een onderscheid tussen regelspelling en inprentspelling. Alle regels die op het gebied van de spelling zijn behandeld in de les worden ook de dyslectische leerlingen aangerekend; de regelspelling. Inprentspelling zoals waar bij punt 3 en 4 naar wordt verwezen, wordt de dyslectische leerling niet aangerekend.
3. Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (*duer*) worden niet fout gerekend.
4. Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet meegerekend (*koopen, verekt*).
5. Alle grammaticale fouten worden dyslectische leerlingen op dezelfde wijze aangerekend als niet dyslectische leerlingen. D.w.z. dat fouten m.b.t. leerbare regels wel worden meegerekend, zodra deze regels in de les behandeld zijn.
6. Bij werkwoordspelling gaat het bijvoorbeeld om de goede uitgang: -d, -t, -te(n), -tte(n), de(n) en -dde(n). 'Hij heeft zijn spier verekt' (i.p.v. verrekt) wordt niet fout gerekend (zie regel 4).

Bij Engels, Frans en Duits zijn de volgende afspraken gemaakt over de aangepaste beoordeling van de spelling:

1. Als een woord in het Engels, Frans of Duits fonetisch correct wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten. De leerling kan bij de docent terecht voor de zogenaamde klankspellingskaarten. Op deze kaarten worden regels (houvast) aangeboden over de klank en bijbehorende spelling in het Engels, Frans en Duits.
2. Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, wordt het fout gerekend.
3. LUISTERTOETSEN: Bij het vak Engels kan de dyslectische leerling ervoor kiezen alleen de oneven vragen te maken. De normering van de luistertoets wordt daarop aangepast. Bij de vakken Duits en Frans zijn de luistertoetsen maar een klein deel van de gehele toets en is er voldoende tijd eerst de vragen door te lezen; daar maken de dyslectische leerlingen dus alle vragen.
4. Voor de examens heeft de school de beschikking over speciale luisstertoetsen voor dyslectische leerlingen waarbij meer tijd tussen de vragen zit.
5. Het is belangrijk dat de dyslectische leerling hardop en veel oefent en zijn oren inschakelt bij het leren van woorden en zinnen.

AANGEPAST PROGRAMMA FRANS OF DUTS IN DE ONDERBOUW HAVO/VWO

Op het Kennemer College hebben we er in de praktijk regelmatig mee te maken dat dyslectische leerlingen bij ons in de onderbouw vastlopen op Duits en/of Frans terwijl ze voor de overige vakken een HAVO of VWO-niveau hebben. Wij willen op grond van de mogelijkheden die de wet ons biedt een aangepast programma aanbieden aan dyslectische leerlingen in de onderbouw HAVO/VWO met als doel de doorstroom te bevorderen naar een voor hen meer geschikt profiel in de bovenbouw.

In de wet staat omschreven dat in de eerste drie leerjaren van HAVO en VWO zowel Frans als Duits verplichte vakken zijn. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen. Wel kan de school zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. Zo kan bijvoorbeeld de manier van toetsen worden aangepast. De school moet hierbij wel rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden.

In het MT is besloten dat we ons dyslexieprotocol uitbreiden met deze mogelijkheid voor een aangepast programma. Voor het Kennemer College betekent dit dat de ouders en de leerling een contract ondertekenen waarin wordt aangegeven dat de betreffende moderne vreemde taal niet in de bovenbouw wordt gekozen. Vervolgens volgt de dyslectische leerling het gewone programma met dien verstande dat de wijze van toetsen wordt aangepast; bij de proefwerken en SO's maakt deze leerling alleen de vragen/opdrachten van Frans of Duits naar Nederlands en niet vice versa. De docent hanteert voor deze toetsen vervolgens een aangepaste normering.

Het definitieve moment waarop wordt bepaald of een dyslectische leerling in aanmerking komt voor een aangepast programma is aan het eind van het tweede leerjaar bij de laatste rapportvergadering. De afdelingsleider legt dit na overleg met de dyslexiecoördinator voor aan de vergadering van docenten. In deze vergadering bepalen de aanwezige docenten of er voldoende capaciteiten zijn bij de overige vakken zodat de leerling in principe met het aangepaste programma zou kunnen doorstromen naar een volgend leerjaar. Als de meerderheid op de rapportvergadering daartoe besluit, gaat het aangepaste programma direct in (na ondertekening van het contract door ouders en leerling) bij het eerste trimester van de derde klas en duurt voort tot aan het einde van de derde klas.

Ellen Schröder zorg- en dyslexiecoördinator
Beverwijk 21 november 2017